

วิชา เทคโนโลยี นวัตกรรม และผลิตภัณฑ์

by ครูชมบี

อาจารย์ผู้สอน

ผศ. ชมภูษุช เผื่อนพิภพ Chompoonuch phuenpipob

แนวโน้มของผลิตภัณฑ์นมในประเทศและต่างประเทศ

- ปี พ.ศ. 2557 - 2561 จำนวนโคนมในประเทศผู้ผลิตที่สำคัญของโลก มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.95 ต่อปี โดยในปี 2561 มีจำนวนโคนมรวม 143.34 ล้านตัว เพิ่มขึ้นจาก 141.45 ล้านตัว ของปี 2560 ร้อยละ 1.34
- ประเทศที่มีการเลี้ยงโคนมมากที่สุด คือ ประเทศอินเดีย มีจำนวนโคนมรวม 58.50 ล้านตัว รองลงมาได้แก่ สหภาพยุโรป 23.30 ล้านตัว และบราซิล 17.95 ล้านตัว ตามลำดับ (สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร)

- ปี 2557 - 2561 ผลผลิตน้ำนมดิบในประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.39 ต่อปี โดยผลผลิตน้ำนมดิบในปี 2561 มีปริมาณรวม 513.93 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 502.80 ล้านตัน ของปี 2560 ร้อยละ 2.21
- ประเทศที่มีผลผลิตน้ำนมดิบมากที่สุด คือ สหภาพยุโรป มีผลผลิตน้ำนมดิบรวม 155.55 ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ สหรัฐอเมริกา 98.84 ล้านตัน และอินเดีย 76.00 ล้านตัน ตามลำดับ

ทำไม

ทำไมจึงต้องเป็นน้ำนมโคสดแท้ 100%

เพราะว่าน้ำนมโคสดไทย จะผ่านกรรมวิธีการผลิตที่ยังคงคุณค่าทางโภชนาการไม่มีการเติมแต่ง สารสังเคราะห์ใดๆ ยกเว้นการเติมสารอาหารหรือแต่งกลิ่น และสี โดยผ่านกระบวนการความร้อนตามมาตรฐานเพื่อความปลอดภัยของผู้บริโภค

องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) ผู้เป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้ผลิตนมไทย-เดนมาร์ก ที่ผลิตจากนมโคสดแท้ 100% โดยใช้น้ำนมโคสดจากฟาร์มเกษตรกรไทยในประเทศ มาผลิตด้วยระบบมาตรฐานที่ผ่านการรับรองในระดับสากล

องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย อ.ส.ค.
www.dpo.go.th Tel.022798603 036909697

นมมีคุณค่าแค่ไหน
จึงต้องดื่มนมเป็นประจำ

ถ้าจะบอกว่าเป็นสุดยอดของอาหารก็คงไม่เกินเลยไป เพราะตั้งแต่เกิดมา เราก็กินนมของมารดาแต่เพียงอย่างเดียว เนื่องจากนมเป็นแหล่งของสารอาหารที่ครบถ้วนทั้ง 5 หมู่ แลมร่างกายเราสามารถย่อยสลายน้ำนมได้ถึง 95%

- ปี 2557 - 2561 ปริมาณการผลิตนมผงขาดมันเนยในประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.84 ต่อปี โดยในปี 2561 มีปริมาณรวม 4.95 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 4.78 ล้านตัน ของปี 2560 ร้อยละ 3.56
- ประเทศที่ผลิตนมผงขาดมันเนยมากที่สุด คือ สหภาพยุโรป มีปริมาณรวม 1.80 ล้านตัน รองลงมาได้แก่สหรัฐอเมริกา 1.08 ล้านตัน และอินเดีย 0.60 ล้านตัน ตามลำดับ

- ความต้องการบริโภค ปี 2557 - 2561 ความต้องการบริโภคน้ำมันในประเทศที่สำคัญของโลก มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.89 ต่อปี
- ในปี 2561 มีความต้องการบริโภค 183.98 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 182.52 ล้านตัน ของปี 2560 ร้อยละ 0.80
- อินเดียเป็นประเทศที่บริโภคน้ำมันสูงที่สุด คือ 66.80 ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ สหภาพยุโรป 33.50 ล้านตัน และสหรัฐอเมริกา 26.20 ล้านตัน

- ความต้องการบริโภคนมผงขาดมันเนยในประเทศที่สำคัญของโลก ในช่วงปี 2557 – 2561 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.62 ต่อปี
- ในปี 2561 มีการบริโภครวม 3.99 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 3.93 ล้านตัน ของปี 2560 ร้อยละ 1.53
- ประเทศที่มีการบริโภคสูงสุด คือ สหภาพยุโรป มีปริมาณการบริโภค 1.01 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ อินเดีย 0.60 ล้านตัน และ สหรัฐอเมริกา 0.39 ล้านตัน ตามลำดับ

- การส่งออก นมผงขาดมันเนยเป็นผลิตภัณฑ์นมส่งออกที่สำคัญ ในช่วงปี 2557 –2561 การส่งออกนมผงขาดมันเนยของประเทศที่สำคัญมี แนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.33 ต่อปี
- ในปี 2561 มีการส่งออกรวม 2.47 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 2.22 ล้านตัน ของปี 2560 ร้อยละ 11.26
- ประเทศที่ส่งออกนมผงขาดมันเนยมากที่สุด คือ สหภาพยุโรป ส่งออก ปริมาณ 0.85 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ สหรัฐอเมริกา 0.72 ล้านตัน และ นิวซีแลนด์ 0.41 ล้านตัน ตามลำดับ

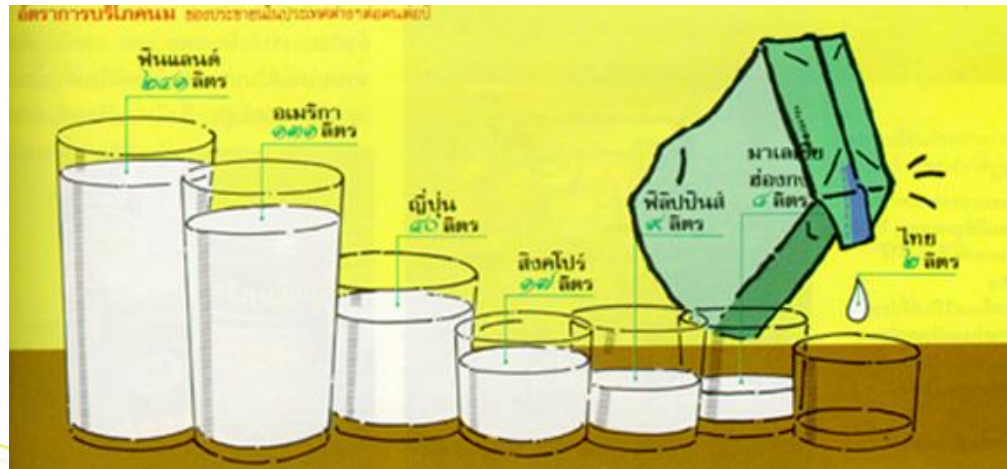
- การนำเข้า ในช่วงปี 2557 - 2561 การนำเข้านมผงขาดมันเนยของ ประเทศที่สำคัญ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.25 ต่อปี
- โดยในปี 2561 มีปริมาณนำเข้ารวม 1.42 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 1.36 ล้าน ตันของปี 2560 ร้อยละ 4.41
- ประเทศที่นำเข้ามากที่สุด คือ ประเทศเม็กซิโก นำเข้าปริมาณ 0.40 ล้าน ตัน รองลงมาได้แก่ จีน 0.28 ล้านตัน และแอลจีเรีย 0.19 ล้านตัน ซึ่ง ส่วนใหญ่จะนำไปใช้เป็นส่วนประกอบในการแปรรูปผลิตภัณฑ์อื่น ๆ หรือนำมาทำเป็นนํ้านมเพื่อใช้บริโภค

- ปี 2557 - 2561 จำนวนโคนมทั้งหมดของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.82 ต่อปี
- โดยในปี 2561 (ณ วันที่ 1 มกราคม) มีจำนวน 660,155 ตัว เพิ่มขึ้นจาก 645,261 ตัว ของปี 2560 ร้อยละ 2.31 และจำนวนแม่โครีดนมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.52 ต่อปี โดยในปี 2561 มีแม่โครีดนม 276,321 ตัว เพิ่มขึ้นจาก 267,932 ตัว ของปี 2560 ร้อยละ 3.13

- ส่วนผลผลิตน้ำนมดิบในช่วงปี 2557 - 2561 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.62 ต่อปี โดยปี 2561 มีผลผลิต 1,233,483 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 1,191,143 ตัน ของปี 2560 ร้อยละ 3.55 เนื่องจากลูกโคนมเกิดใหม่ในรอบปี และจำนวนแม่โครีดนมเฉลี่ยในรอบปีมีจำนวนเพิ่มขึ้นจากแม่โคสาวที่เข้ามาทดแทน ประกอบกับภาครัฐมีนโยบายพัฒนาคุณภาพน้ำนมโค เน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

โดยเน้นไปที่อาหารในการเลี้ยงโคนมซึ่งส่งผลให้น้ำนมดิบมีปริมาณเพิ่มขึ้นและมีคุณภาพดีขึ้น รวมทั้งราคาน้ำนมดิบอยู่ในเกณฑ์ดี จึงจูงใจให้เกษตรกรมีการพัฒนาการเลี้ยงโคนมโดยการบริหารจัดการฟาร์มที่เป็นระบบตามมาตรฐานฟาร์มที่ดีและมีประสิทธิภาพในการเลี้ยง โดยการปลดแม่โครีดนมที่ให้ผลผลิตน้อยและสุขภาพไม่ดีออกจากฟาร์ม

- ความต้องการบริโภค ผลผลิตน้ำนมดิบของไทยใช้สำหรับบริโภคภายในประเทศทั้งหมด ปี 2557 - 2561 ความต้องการบริโภคนมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.62 ต่อปี โดยในปี 2561 มีปริมาณการบริโภคนม 1,233,483 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 1,191,143 ตัน ของปี 2560 ร้อยละ 3.55

ที่มา : shopmilk, 2019

การส่งออกผลิตภัณฑ์นม ไทยมีการส่งออกผลิตภัณฑ์นมหลายชนิด แต่ส่วนใหญ่มาจากการนำเข้าผลิตภัณฑ์นมเพื่อใช้ผลิตเป็นผลิตภัณฑ์นม ประเภทอื่นๆ แล้วส่งออก สินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ นมพร้อมดื่ม นมเปรี้ยว โยเกิร์ต เนยที่ได้จากนม และนมข้นหวาน เป็นต้น และเป็นการส่งออกไปยังประเทศใกล้เคียง เช่น กัมพูชา เมียนมาร์ สปป.ลาว มาเลเซีย สิงคโปร์ และฟิลิปปินส์ โดยในปี 2561 มีการส่งออกผลิตภัณฑ์นมปริมาณ 305,647 ตัน มูลค่า 10,710 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2560 ที่ส่งออก 276,963 ตัน มูลค่า 10,313 ล้านบาท ร้อยละ 10.36 และร้อยละ 3.85 ตามลำดับ

การนำเข้าผลิตภัณฑ์นม ในแต่ละปีไทยนำเข้านมและผลิตภัณฑ์นม เป็นจำนวนมาก โดยในปี 2561 มีการนำเข้าผลิตภัณฑ์นมปริมาณ 245,800 ตัน มูลค่า 19,930 ล้านบาท ปริมาณเพิ่มขึ้นจาก 237,437 ตัน ของปี 2560 ร้อยละ 3.52 แต่มูลค่าลดลงจาก 20,581 ล้านบาท ของปี 2560 ร้อยละ 3.16 เนื่องจากราคานมและผลิตภัณฑ์นมในตลาดโลกปรับตัวลดลง ซึ่งนมผงขาดมันเนยเป็นผลิตภัณฑ์นมนำเข้าที่สำคัญ และมีสัดส่วนการนำเข้าสูงกว่าผลิตภัณฑ์นมนำเข้าอื่นๆ

เพราะสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง เช่น ผลิตนมพร้อมดื่ม นมข้น ขนม
ปัง ไอศกรีม โยเกิร์ต นมข้นหวาน ลูกกวาด และช็อกโกแลต เป็นต้น โดยในปี 2561
มีการนำเข้านมผงขาดมันเนย 65,675 ตัน มูลค่า 4,218 ล้านบาท ปริมาณเพิ่มขึ้น
จาก 64,345 ตัน ของปี 2560 ร้อยละ 2.07 แต่มูลค่าลดลงจาก 5,204 ล้านบาท
ของปี 2560 ร้อยละ 18.95

ราคา ในปี 2561 ราคาน้ำนมดิบที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยกิโลกรัมละ 18.20 บาท สูงขึ้นเล็กน้อยจาก 18.08 บาท ของปี 2560 ร้อยละ 0.66 โดยเกษตรกรจะได้รับราคาตามคุณภาพน้ำนมดิบ จึงจูงใจให้เกษตรกรมีการปรับปรุงคุณภาพน้ำนมดิบให้ดีขึ้น ซึ่งราคากลางรับซื้อน้ำนมดิบหน้าโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์นมอยู่ที่ 19 บาทต่อกิโลกรัม

แนวโน้มปี 2562 คาดว่าจำนวนโคนมและผลผลิตน้ำนมดิบของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เนื่องจากการผลิตนมของสหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นประเทศผู้ผลิตที่สำคัญขยายตัวเพิ่มขึ้นไม่มากนัก จากราคาน้ำนมดิบและผลิตภัณฑ์นมที่มีแนวโน้มลดลง และการผลิตนมของนิวซีแลนด์ซึ่งคาดว่าจะมีปริมาณลดลงจากจำนวนโคนมที่ถูกปลดหลังจากตรวจพบเชื้อไวรัส *Mycoplasma bovis* ในฝูงโค

- ความต้องการบริโภค ปี 2562 คาดว่าการบริโภคน้ำมันและผลิตภัณฑ์นมของโลกจะเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เนื่องจากปริมาณผลผลิตน้ำมันดิบของประเทศผู้ผลิตที่สำคัญเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย และการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ลดลงของประเทศผู้นำเข้าหลัก ส่งผลให้ความต้องการนำเข้าเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง
- การส่งออก ปี 2562 คาดว่าการส่งออกนมผงขาดมันเนยของโลกจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากประเทศผู้ส่งออกหลักมีการส่งออกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แม้จะต้องเผชิญกับมาตรการทางภาษีจากประเทศผู้นำเข้าหลักมากขึ้น แต่ก็ยังสามารถหาตลาดใหม่ทดแทนได้

- การนำเข้า ปี 2562 คาดว่าการนำเข้านมผงขาดมันเนยของโลกจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากประเทศ ผู้นำเข้าหลักยังคงมีความต้องการอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ ประเทศเม็กซิโก และจีน
- ปี 2562 คาดว่าจำนวนโคนมและผลผลิตน้ำนมดิบมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากแม่โคสาวที่มีความพร้อมและช่วงอายุที่เหมาะสมต่อการรีดนมมีเพิ่มขึ้น อีกทั้งการเลี้ยงโคนมในปัจจุบันมีการบริหารจัดการฟาร์มที่เป็นระบบตามมาตรฐานฟาร์มที่ดีและมีประสิทธิภาพในการเลี้ยงมากขึ้น ประกอบกับนโยบายของรัฐบาลที่เน้นการพัฒนาคุณภาพน้ำนมดิบให้ได้มาตรฐานและปลอดภัยสำหรับผู้บริโภค ซึ่งจะส่งผลให้น้ำนมดิบมีปริมาณเพิ่มขึ้น และมีคุณภาพดีขึ้น

- โดยในปี 2562 คาดว่ามีจำนวนโคนมทั้งหมด (ณ วันที่ 1 มกราคม) 670,950 ตัว เพิ่มขึ้นจาก 660,155 ตัว ของปี 2561 ร้อยละ 1.64 และมีจำนวนแม่โครีดนม 281,621 ตัว เพิ่มขึ้นจาก 276,321 ตัว ของปี 2561 ร้อยละ 1.92 ส่วนผลผลิตน้ำนมดิบในปี 2562 คาดว่ามีปริมาณ 1,332,180 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 1,233,483 ตัน ของปี 2561 ร้อยละ 8.00

- ความต้องการบริโภค ปี 2562 คาดว่าความต้องการบริโภคคนมจะเพิ่มขึ้นจากการที่หลายภาคส่วนร่วมกันรณรงค์การบริโภคคนมของประชาชนในประเทศ โดยในปี 2562 คาดว่ามีปริมาณการบริโภค 1,332,180 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 1,233,483 ตัน ของปี 2561 ร้อยละ 8.00
- การส่งออก-การนำเข้า ปี 2562 คาดว่าการส่งออก - การนำเข้าผลิตภัณฑ์นมจะมีปริมาณเพิ่มขึ้น เนื่องจากผู้ประกอบการในตลาดนมพาณิชย์มีการผลิตเพิ่มขึ้น อีกทั้งภาครัฐและภาคเอกชนมีการร่วมมือกันสนับสนุนการขยายตลาดส่งออกนมสู่ประเทศในภูมิภาคอาเซียนเพิ่มมากขึ้น

- ราคา ปี 2562 คาดว่าราคาน้ำมันดิบที่เกษตรกรขายได้จะสูงขึ้นจากปี 2561 เนื่องจากเกษตรกรมีการปรับปรุงคุณภาพน้ำมันดิบให้ดีขึ้นตามผลตอบแทนที่เกษตรกรต้องการจะได้รับ

แนวโน้มธุรกิจสุขภาพนำลงทุนในไทย ปี 2562 – 2563 มีอะไรน่าสนใจบ้าง

ธุรกิจอาหาร และเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ

อาหารคลีน อาหารออร์แกนิก ที่มุ่งเน้นไปที่การได้รับโปรตีนจากพืช โปรตีนจากแมลง โปรตีนจากถั่วและธัญพืช อาหารทะเลที่มีโอเมก้า 3 แป้งมะพร้าว โปรไบโอติกจากโยเกิร์ต นมเปรี้ยว ชีส กิมจิ การใช้ไขมันดีปรุงอาหาร และการปรุงแบบไร้น้ำตาล ตลอดจนการใช้ซูเปอร์ฟู้ด

นอกจากนั้น เครื่องดื่มแบบฟังก์ชันนัล ดริงค์ อย่าง เครื่องดื่มสมุนไพร น้ำผลไม้แบบผสมวิตามิน เครื่องดื่มเพื่อสร้างความแข็งแรงสำหรับผู้เล่นกีฬา เครื่องดื่มเพื่อผิวพรรณ ความงาม และนมพาสเจอร์ไรซ์ที่มีสารเมลานโทนินตามธรรมชาติ ซึ่งได้จากการเลี้ยงโคนมแบบออแกนิกส์ ก็มีแนวโน้มที่จะได้รับความนิยมสูง

(smartme, 2019)

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิต

1. **ต้นทุนการผลิต** เนื่องจากนโยบายของภาครัฐเน้นการยกระดับมาตรฐานฟาร์มและการพัฒนาคุณภาพน้ำนมดิบ เกษตรกรจึงต้องมีการบริหารจัดการฟาร์มเพิ่มขึ้น ทั้งปรับรูปแบบการเลี้ยง การจัดการโรงเรือนและการให้อาหารที่ดี เพื่อเพิ่มปริมาณการผลิตและพัฒนาคุณภาพน้ำนมดิบให้สูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ต้นทุนการผลิตน้ำนมโคของเกษตรกรเพิ่มขึ้น

2. ปัญหาด้านโรคต่างๆ เช่น ปัญหาเต้านมอักเสบ ทำให้คุณภาพน้ำนมดิบต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานซึ่งจะส่งผลต่อราคาน้ำนมดิบที่เกษตรกรได้รับ และโรคปากและเท้าเปื่อยซึ่งยังพบการระบาดอยู่เป็นระยะ ๆ แม้จะมีมาตรการเพื่อควบคุมและป้องกัน แต่ก็ยังไม่สามารถควบคุมไม่ให้เกิดโรคในฟาร์มเกษตรกรได้ทั้งหมดซึ่งเมื่อเกิดโรคเกษตรกรก็ไม่สามารถส่งนมขายทำให้สูญเสียรายได้

3. การขาดทายาทสืบทอด เนื่องจากคนรุ่นใหม่เห็นว่าอาชีพการเลี้ยงโคนมเป็นอาชีพที่เหนื่อยเพราะต้องทำงานทุกวันโดยไม่มีวันหยุด แม้จะมีรายได้สูงกว่าการทำอาชีพเกษตรกรรมอื่น ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องเร่งพัฒนาอาชีพการเลี้ยงโคนมให้มีความน่าสนใจและมีคุณค่า เพื่อจูงใจให้คนรุ่นใหม่อยากที่จะสานต่ออาชีพนี้

ช่องทางการติดต่อ

สถานที่ : ห้อง 1406 ชั้น 4 อาคารปฏิบัติการ

เวลาติดต่อ : จันทร์-ศุกร์ (ยกเว้นวันหยุดราชการ) 09.00-16.30 น.

(กรณีที่อาจารย์มีสอนตามตารางสอน ให้นักศึกษาตรวจสอบ

เวลาตามตารางสอนก่อนหรือทำการนัดหมายล่วงหน้า)

เบอร์ติดต่อ : 089-788-2555

E-mail: chompoonuch.p@mutp.ac.th

Facebook: chompoonuch phuenpipob